

LISTY PRAHY 1[®]

kulturně společenský měsíčník

prosinec

12 2021

www.listyprahy1.cz

Národní galerie Praha v roce 2022

„Galerie je o lidech a pro lidi“, vysvětluje generální ředitelka Národní galerie Praha Alicja Knast. Hlavním cílem má být otevřenost a dostupnost. S tímto úmyslem byl připraven nejen výstavní plán Národní galerie pro rok 2022, ale i další novinky.

V roce letošním, poznamenaném pandemií, uzavěrami kultury a poté i kapacitními omezeními, přilákala NGP nejvíce návštěvníků na výstavu Toyen – Snící rebelka. V příštím roce chce zaujmout především rozsáhlou výstavou věnovanou Josefu Mánesovi. Co dalšího nás v sedmi budovách Národní galerie Praha příští rok čeká? Nejde tu jen o výstavy. Vedení galerie se v souladu s úvodní větou zaměří právě na samotnou práci s návštěvníky všech generací, počínaje těmi nejmenšími.

Jsou tu i jiné možnosti, které s galerijním prostředím mohou souznít, a kterými lze přitáhnout ještě více milovníků výtvarného umění. Nebo i jen zvědavých a zvídavých náhodných návštěvníků, jejichž vztah k umění se může stát trvalejším, pokud jim nabídneme dobrý nápad. Oživení hlavní budovy NGP, holešovického Veletržního paláce, má zajistit rozšířená spolupráce s dalšími uměleckými obory. Mezi obrazy se tak objeví i herci, tanečníci či hudebníci. Novou tvář dostanou také ochozy, zejména Malé dvoraný galerie. Má na nich vzniknout podnětný prostor pro interakci a výtvarnou hru. Ochozy budou sloužit i jako zázemí pro studium, vzdělávání či živý program. Výtvarnou podobu jim dají současní umělci.

Mezanin Veletržního paláce již v listopadu obsadila výstava **Digitální blízkost** (až do 10. 7. 2022). Poukazuje na protiklad a propojení lidské intimity a technologií, které na ni v současnosti čím dál více působí. Ztvárnění nejasných vizí budoucnosti zde představuje devět současných umělců a umělovců: Darja Bajagić, Ivana Bašić, Louisa Gagliardi, Lola González, Daiga Grantina, Rachel Maclean, Pakui Hardware, Viktor Timofeev a Tenant of Culture.

Malá dvorana Veletržního paláce představuje (do 9. 2. 2022) práce vítězek **Ceny empatie** (NGP ve spolupráci s KB), Romany Drdové a Lenky Záhorkové. Jejich umělecké záměry přesahují hranice výtvarného umění a zamýšlejí se nad tématy jako je udržitelnost módy, mezigenerační dialog či široké téma společnosti a životního prostředí, v němž žijeme. Šternberský palác před pár dny otevřel výstavu s přitažlivým názvem **Falza? Falza**. Trvá zde do 1. 5. 2022. Nově v příštím roce najdeme v budově Veletržního paláce expozici českého výtvarného umění z let **1939–2019** (letopočty jsou tu samotným názvem) a expozice s názvem **Architektura 1958–1989**.

Salmovský palác, NGP

Do Valdštejnské jízdárny už od 3. 12. budeme moci zavítat na výstavu **Buddha zblízka** (do 24. 4. 2022). Jde o první spolupráci NGP s Museum Rietberg Zürich a představí přehledku buddhistického umění, které zprostředkovává jednu z nejvýznamnějších myšlenkových tradic rozšířenou napříč asijskými kulturami. Raritou výstavy je japonský obrazový svitek z přelomu 17. a 18. století s námětem legendy Buddhova

Šternberský palác, NGP (foto David Stecker)

života, který bude poprvé k vidění v celé své délce 15 metrů (i v digitální podobě na webu NGP).

V květnu se také znovu otevře Salmovský palác na Hradčanském náměstí, který bude nově hostit výstavu s názvem **Zenga** (27. 5. – 2. 10. 2022). Půjde o unikátní výběr z kolekce japonských zenových tušových maleb z 16.–20. století. Celá kolekce zahrnuje přes 520 děl a představuje jedinečnou sbírku tohoto druhu v Evropě. NGP ji obdržela darem od významného nizozemského sběratele umění Felixe Hesse.

Podzimní sezona pak bude ve znamení velkého jména. **Josef Mánes** jako jeden z nejvýznamnějších českých umělců 19. století vytvořil obsáhlé dílo. Bude představeno s odstupem řady let v kontextu nového badatelského zpracování a restaurátorského průzkumu. Rozsáhlou výstavu bude mezi 20. 10. 2022 – 30. 1. 2023 hos-

tit Valdštejnská jízdárna. Další přitažlivou výstavou bude ta s názvem **V kroužcích dýmu** (23. 9. 2022 – 8. 1. 2023). Představí zde na výtvarných dílech z vlastních sbírek i zápůčků umělce jako kuřáka. Velice časté téma v umění přelomu 19. a 20. století – a naopak velice kontrastní téma k dnešku. Ani zde však výčet chystaných výstav pro rok 2022 nekončí. Se všemi je možné se průběžně seznamovat na bohatém webu NG, který krom řady dalších zajímavostí nabízí i možnost on-line prohlídky sedmnácti tematických celků ze svých sbírek. Najdete zde také přehled všech doprovodných programů k výstavám i řadu dalších vzdělávacích pořadů, které jsou stále vyhledávanější složkou aktivit NGP. A největší úkol pro budoucnost? Záměr zvýšit do roku 2026 návštěvnost na milion hostů ročně.

Martina Fialková

Čím je zajímavý prosinec?

Třeba staročeským názvem **prasinec**? Nikoli jako eufemismem pro některé aktuální události, ale jako výrazem shrnujícím množství zabíjaček v tomto období.

Víc si ho ale logicky spojujeme s adventem a vánočními svátky. Znalci a milovníci folklóru navíc mohou během adventních dní slavit či připomínat kde co, není to jen Mikuláš, ale logicky i Barborky, Ambrož, Lucky a jistě by se našlo i mnoho dalších oslavných rituálů, kterými lze zpestřit čekání na Vánoce. Nebo na slunovrat, každému podle jeho gusta. Ale prosinec třeba nabízí i historické výročí bitvy tří císařů, tedy slavné bitvy u Slavkova, kde Napoleon drtivě vyhrál a začal psát nejslavnější kapitolu své oslunivé kariéry. V roce 1805, tedy před nekulatými 216 lety, zde porazil ruského cara a císaře rakouského Františka, do jehož rodiny se o několik let později přičlenil. Jeho budoucí nevěsta, Františkova dcera Marie Louisa, byla v době bitvy u Slavkova sotva čtrnáctiletá. Doma ji učili, že Napoleona je nutné nenávidět. O pět let později ji za něho provdali. I to byl svým způsobem docela „prasinec“. Není divu, že manželství nebylo z nejšťastnějších, byť potomek z něho vzešel. Byl to v podstatě nešťastný mladík známý pod přezdívkou Orlik, který se dožil pouhých jednadvaceti let. Když se ale vrátíme ke slavné prosincové bitvě u Slavkova,

respektive u Austerlitzu, tak je na místě připomenout, že byla druhého prosince a je vnímána jako jedna z největších bitev na českém území. Zajímavé mi vždycky přišlo, že tedy Napoleon docela drtivě porazil slavného ruského maršála Kutuzova, který mu to o sedm let později vrátil i s úroky. Ruské tažení v roce 1812 předznamenávalo Napoleonův pád. I tehdy to bylo v prosinci. Lze tedy s určitou nadsázkou říci, že Napoleon v prosinci začal i skončil se svými úspěchy, byť doslova tomu tak není. Přesto je prosincová bitva u Slavkova natolik slavná, že dodnes bývá letecké pole navštěvují „lovci pokladů“, kteří se svými detektory hledají kovové pozůstatky dávného masakru.

A nacházejí, knoflíky, náboje, sponky a spoustu dalších artefaktů připomínající prosincový den, kdy na slavkovském bojišti zemřelo skoro dvacet tisíc lidí. Čím že oblohou křečovitě vracíme k úvodní zabíjačce, byť toto byl spíš masakr.

Pravda, do adventového rozjímání se takové úvahy dvakrát nehodí, ale zase je svatou pravdou, že i takové věci si musíme připomínat. Abychom ty dějiny nemuseli opakovat. **JN**

Listy Prahy 1 slaví kulaté jubileum

Zdá se to neuvěřitelné, ale před 30 lety – v prosinci roku 1991 – vyšlo nulté „vánoční vydání“ Listů Prahy 1. Od ledna 1992 pak začaly Listy vycházet pravidelně.

Nápad vydávat něco obdobného v Praze se zrodil v hlavách manželů Sládečkových – majitelů rodinného vydavatelství – při návštěvě Vídně, kdy z domovních poštovních schránek vyčnívaly „bezirkové“ noviny (noviny samosprávných městských částí/okresů).

Nabídka samostatného periodika Prahy 1 oslovila tehdejší vedení městské části. Společně s naší redakcí tak vznikly Listy Prahy 1. Nápad sice nebyl úplně originální, ale jako praktická pomůcka a informační tiskovina pro místní obyvatele se ujal. Stejně, jako kdysi ve Vídni.

Vedle kulturních a společenských informací nabízely Listy informace o práci a činnosti úřadu, který se také na vydávání podílel finanční podporou. To trvalo až do roku 2010, kdy v Listech začaly převážovat úřední informace a politické zprávy. Tehdy se rozhodlo vedení první městské části jít svojí cestou a začalo vydávat vlastní periodikum Prahy 1. To trvá dodnes. Listy Prahy 1 se tak staly nezávislým soukromým apolitickým periodikem uveřejňujícím kulturně společenské informace nejen z Prahy 1.

Vedle tištěné verze byla v loňském roce vytvořena a spuštěna i plnohodnotná on-line verze měsíčníku (listyprahy1.cz), která

zajistila aktuální, moderní dostupnost Listů Prahy 1. Do on-line verze se průběžně doplňují nové informace. Rozšířil se tak okruh čtenářů a schopnost redakce reagovat na aktuální dění.

V roce 2022 začne vycházet již 31. ročník Listů Prahy 1. Přejí tedy vydavatelům mnoho sil a čtenářům příjemné chvíle nad Listy. A všem samozřejmě pevně zdraví!

OS

Jak na vánoční nadílku? V klidu, z domova

Je to přece jednoduché – přes internet! Dneska koupíte přes internet všechno. Těm pohodlnějším to i zabálí do vánočních papírů, spořívají naopak dodají do výdejních boxů na vybraných místech, aby neplatili poštovné a dobřeřečné, a ještě navíc – nám všem – nabídnou vrácení nevhodných dáreků v lednu zdarma. Jak skvělé. To se to nakupuje, to se roztačejí kola ekonomiky. A naše korunky, které ani nevyndáme z peněženky, neboť vše obstará klik myši – mobil – QR kód – klik myši.

Některé velké internetové obchody (moderně bych měl říkat e-shopy, ale moc mi to nejde přes jazyk) už vlastně ani nejsou obchody, jako spíš „zprostředkovatelé“ nabídek desítek obchodů menších. Tak se dá snadno – pod jednou „střechou“ (webovou adresou), nakoupit pro všechny blízké. Ať jim chceme věnovat něco pěkného na sebe, do sebe či cokoliv jiného. Oproti letům dávno minulým vstoupíte do obchodu a jen klikáte: dědovi teplé ponožky, babičce noční košili, synovi playstation, dceři mrkací a povídací panenku, manželce romantickou knihu od „světověznámého autora bestsellerů“, milence svůdné lehké oblečení v sekci „jen pro 18+“... a tak dále. A když už jste tam, přihodíte ještě do košíku tužkové baterky, které dodávají ve slevě – beztak doma docházejí. „A hele, mají v akci červené víno, to bych si mohl vzít na Vánoce pro sebe.“ A jak hledám, jaké víno bude nejlepší a zároveň splní parametry „cena/výkon“, nabídnou mi i sazenici vinné révy a vhodný substrát s hnojivem. „No proč ne, beztak mi ta staříčká réva pod oknem zachází a nové sezóny se nedomáčká. A když už to pove-zou.“

Takhle by šlo pokračovat v nakupování „furt pryč“: pohledy s vánoční tematikou a kalendáře všeho druhu? Proč se namáhat do papírnictví. Nechci se strkat mezi lidmi. Obzvlášť ne teď, když to pořád řadí, vzduchem poletuje. A taky se dá koupit cukroví, na dálku. Jak chutná nezjistíme, ale fotky jsou „super“ (taky je dělal profík, který ví jak fotit jídlo a jak upravit barvy vanilkových rohlíčků v počítači, aby vypadaly jako od babičky). A proč se mořit po náročné přípravě vánoční pohody s kynutím těsta na vánočku? Vždyť ji k tomu cukroví dávají jako bonus 50 % minus. „Dobře. Pro letošek ji vezmeme, příště zase pěkně upečeme vlastně. To bude jistě víc času. Navíc před platbou přihodím do košíku ještě pár drobností, kterými přispěju na potřebné. Bude mne to hrát u srdce. A je ostatně taky.“

A jedna dobrá rada nakonec: vyhledejte dárky v „anonymních oknech“, aby každý nevěděl, co jste kde hledali. Těžko se pak doma či šefovi v práci vysvětluje, proč máte plný monitor reklam na zboží „18+“.

Šťastné a veselé svátky!
Ondřej Sedláček

PŘIPOMĚŇME SI V PROSINCI

- 3. 12. 1621 * Bohuslav Balbín, spisovatel a historik († 28. 11. 1688) – **400 let**
- 4. 12. 1926 † Viktor Ponrepo (vl. jménem Dismas Šlambor), průkopník české kinematografie (* 6. 6. 1858) – **95 let**
- 5. 12. 1791 † Wolfgang Amadeus Mozart, rakouský skladatel (* 27. 1. 1756) – **230 let**
- 14. 12. 1546 * Tycho Brahe, dánský astronom, pracující v Praze († 24. 10. 1601) – **475 let**
- 15. 12. 1931 * Evald Schorm, divadelní a filmový režisér († 14. 12. 1988) – **90 let**
- 18. 12. 1871 * Jan Kotěra, architekt, malíř († 17. 4. 1923) – **150 let**
- 18. 12. 1751 † Kilian Ignác Dientzenhofer, barokní architekt a stavitel († 1. 9. 1689) – **270 let**
- 18. 12. 2011 † Václav Havel, prezident ČR, spisovatel, dramatik (* 5. 10. 1936) – **10 let**
- 21. 12. 1926 * Arnošt Lustig, spisovatel († 26. 2. 2011) – **95 let**

PLACENÁ INZERCE

TŘEŠŤSKÉ BETLÉMY
RUČNĚ VYŘEZÁVANÉ
CRIBS FROM TREST
HAND MADE

26. 11. 2021 – 2. 2. 2022

Výstava ručně vyřezávaných betlémů z Třeště opět putuje k nám do Jindřišské věže. Přijďte si vychutnat jejich neopakovatelnou atmosféru.

Stay for a moment and get carried away by a unique atmosphere of traditional Cribbs from Trest.

JINDŘIŠSKÁ VĚŽ
10 PATER KULTURY, ZÁBAVA A ODPOČINKU V CENTRU PRAHY

Jindřišská věž, Jindřišská ul. 33, Praha 1, Denně 10.00 - 19.00 hod., www.jindrisskavez.cz

PODZIMNÍ BEAT FESTIVAL VÍCEO DNE

Tomáš Jamník a jeho hudební Vážný zájem

Jeho jméno se ve světě vážné hudby začalo skloňovat po roce 2006. Věčně usměvavý, charismatický mladý violoncellista tehdy vyhrál prestižní Mezinárodní soutěž Pražského jara ve svém oboru a získal k tomu hned několik dalších cen včetně Ceny Českého rozhlasu. Ambice violoncellisty na mezinárodní sólové dráze potvrdil také v roce 2011 zvláštní cenou v soutěži Pierra Fourniera v Londýně. Tou dobou již měl za sebou spolupráci s Českou filharmonií a dalšími velkými orchestry. Koncertní vystoupení jej opakovaně zavedla do USA nebo Japonska a řady dalších zemí. Nepřetržitě se věnuje také komorní hudbě, často třeba ve spolupráci s houslistou Josefem Špačkem nebo s kolegy, s nimiž založil Dvořákovu trio, klavíristou Ivo Kahánkem a houslistou Janem Fišerem.

Aby si rozšířil hudební obzory, v roce 2010 se zúčastnil konkurzu a získal místo v renomované Karajanové Akademii v Berlíně. To mu dalo příležitost vystupovat jako člen jednoho z nejlepších světových orchestrů Berlínské filharmonie. V Berlíně dnes také se svojí čtyřčlennou rodinou žije a pedagogicky tu působí. Časté hudební aktivity v Česku a jeho snahy o vyhledávání a vzdělávání nového publika klasické hudby dovedly Tomáše Jamníka k založení vlastního projektu Vážný zájem. Svou vynikající interpretaci a zápletem přesvědčil už mnoho dosud klasikou nedotčených duší.

Už jsme opět v době, kdy se umělci i diváci obávají o příští koncerty a divadelní představení. Co jste se naučil za ty předchozí měsíce s pandemií o sobě a o svých posluchačích?

Každý se s tou situací vypořádá po svém. Mezi kolegy jsem měl takové, kteří odjeli na chatu a pak po dlouhých týdnech opožďovali hudební nástroj. Nebo naopak takové, kteří vzali ten nečekaný volný čas jako výzvu a často se až přepracovali. Já jsem byl někde ve zdravém středu (*smích*). První dny jsem byl hodně opatrný, ale pak jsem též začal vysílat on-line koncerty a s kolegy jsme spustili jakousi záchrannou síť pro ostatní umělce na volné noze.

Máte recept na to, jak si i v situaci, kdy se řada lidí na koncerty obává chodit, udržet své publikum?

Mám to velké štěstí, že mám okolo sebe přátele, kteří se neustále dotazovali, jak se daří a hodně se o situaci zajímali. Spousta z nich skvěle reagovala a zažil jsem tak improvizovaný koncert přes Zoom nebo jsme hráli sousedům do oken. Ve chvíli, kdy to šlo, jsme pak začali hrát alespoň domácí koncerty.

Jak to vypadá v současné době s domácími koncerty, které jste před pár lety začal velmi propagovat a podporovat ve vlastním projektu Vážný zájem?

Mám nesmírnou radost, že se ta myšlenka chytila a zakořenila. Vždy jsem opatrný v připsování si nějakých zásluh, ale tohle se našemu týmu okolo projektu podařilo na jedničku. Chytrou a vtipnou kampaní – naším prvním logem byly obývacíkové papuče – jsme přitáhli k vážné hudbě ohromné množství lidí. Znáám několik lidí, kteří předtím měli vztah ke klasice spíše vlažný, nyní hltají každý koncert v salónu, například na naší domovské scéně na Střeše Lucerny.

Při takových akcích určitě můžete poznat své publikum hodně zblízka.

Ano a funguje to i v opačném směru. Jsou to nezapomenutelné okamžiky, sdílíte ten intimní prostor s milovníky hudby a nic vás nevyruší. Po skončení každého takového „domáčího“ koncertu je pak navíc pohoštění a volná debata všech hostů i účinkujících, kdy my interpreti zblízka poznáváme své publikum. Vracíme vážné hudbě ten to důležitý aspekt, kdy je v přímém centru dění.

Lidé klasikou hudbu poslouchají nejen pro její samotnou krásu, ale i pro to, že pomáhá, léčit bolavou duši nebo naopak násobí její radost, inspiruje, nabádá nás ke zkoumání sebe samých. Pro vás osobně je povoláním, obživou, ale jistě také vášní, jinak byste ji nedělal. Dá se říct, že i vám výslovně tato hudba nějak pomohla, když jste byl někdy na druhé straně, tedy posluchačem, a oprostil jste se od profesionálního poslechu? Jestli to vůbec lze.

S oblibou říkám, že vážná hudba může každému změnit život k lepšímu. Nemluvíme teď o léčebných účincích, které využívali již staří šamani, ale spíše o možnosti vybudit zvědavost, otevřít oči, vylít novou krev do žil. Vážná hudba je pro mne jako kvalitní kniha, mohu ji číst poněkolkrát a pokaždé bude mít pro mne nový význam. A k vašemu dotazu ohledně nestranného poslechu – u mne to jde už bohužel obtížně, mám uši zatížené profesionalismem. Ale snažím se velmi toto odbourávat, abych se vždy doká-

zal dostat k podstatě sdělení a nenechal se iritovat technickými nedostatky.

Nedávno jste se pro časopis Respekt vyjadřoval celkem s despektem k české politické scéně. Co vám v tyto dny dokáže nalít optimismus a naději do žil?

S despektem jsem se vyjadřoval k současnému panu prezidentovi a našťáště již minulému panu premiérovi, neboť oni se netají despektem ke mně, respektive k většině umělců, kteří zrovna nelámu hitparády jejich oblíbených rádií. Despekt vyjadřuji jak k jejich výsměšným prohlášením, tak reálným krokům. Takové vedení státu považuji za nekulturní a stydím se za něj.

Vystupujete na těch největších světových podiích, máte v repertoáru sólové koncerty pro violoncello s orchestrem od nejznámějšího Dvořáka h moll přes ten Schumannův, Elgarův, oba cellové koncerty Bohuslava Martinů a určitě ještě další. Je některý váš „favoritní“?

Světluška nabízí originální dárky pod stromeček

Jestli stále váháte, čím obdarovat své blízké k Ježíšku, navštivte od 10. do 16. prosince stánek Světlušky na trzích Václavské Vánoce, které pořádá Městská část Praha 1 v horní části Václavského náměstí.

Světluška si pro vás připravila designové skleněné šperky, které kompletovali nevidomí. Výtěžek z prodeje putuje na pomoc těžce zrakově postiženým dětem a dospělým. Kromě krásného dárku si tak odnese- te i hřejivý pocit.

Kromě světlušičích evergreenů z předchozích let se můžete těšit na novinky v podobě dřevěných broží, které svítí ve tmě, veselých světlušičích ponožek, Kalendáře pro Světlušku od Ladislava Zibury s ilustracemi Tomski & Polanski a mnoho dalších krásných i užitečných věcí. A abyste měli práci s balením dárků snadnější, můžete si také pořídit stylové samolepky se jmenovkami,

Sám doma... a v bezpečí

Vzpomínáte si na Kevina z filmu Sám doma, který čelil nástrahám opuštěného domu? Ten zůstal na Vánoce sám v opuštěném domě, kde se musel vypořádat s nebezpečím v podobě dvou zlodějíčků. I mnoho seniorů a seniorek žije samo doma a na rozdíl od Kevina nečelí nástrahám jen o Vánocích, ale po celý rok. Nebezpečí pro ně nepředstavují ani tak zloději, jako spíš mokrá podlaha, příkré schody nebo náhlé zhoršení zdravotního stavu.

V ŽIVOTě 90 se v rámci služby Tísňové péče staráme o bezpečí bezmála tisícovky starších lidí. Aktuálně bychom mohli poskytnout službu 200 dalším seniorům a seniorkám, proto ale potřebujeme nová zařízení. Ta se skládají ze SOS tlačítka, čidla pohybu a komunikačního zařízení. Kompletní sada stojí 16 000 Kč, což není malá částka. Když se nás ale složí víc, může mnoho seniorů a seniorek dostat už k těmto Vánocům ten nejceněnější dárek.

Adventní koncert a DobroDárky

Víte, že i neslyšící mohou vnímat hudbu? Umožní jim to jiný smysl, než byste možná čekali, a to oči. Umělecké tlumočení hudby jim může přinést podobný emotivní prožitek jako poslech hudby lidem, kteří slyší. No a nejlepší na tom je, že se na jednom koncertě sejdou slyšící i neslyšící, a můžou si jej užít společně.

V Bazilice svatého Petra a Pavla na Vyšehradě se bude konat 14. prosince od 18.00 Adventní koncert Tichého světa. Už tradičně vystoupí studentský pěvecký sbor Besharmonie a mužská část pěveckého sboru Pueri gaudentes; letos přijal pozvání i jedinečný host, zpěvák a herec Igor Orozovic. Uměleckého tlumočení do českého znakového jazyka se ujmu profesionální umělci tlumočníci.

Své blízké můžete potěšit nejen koncertem, ale i výběrem nějakého DobroDár-

Miluji bez výhrady všechny violoncellové koncerty, je to vždy svátek se potkat na pódiu s kolegy a společně muzicírovat. Sám jsem vzešel z orchestru a věřím, že krásná souhra velkého orchestru je v podstatě jen několikrát zvětšená komorní hra, tedy hra několika málo hudebníků. Pokud bych měl zvolit jeden, tak samozřejmě to bude Dvořákův fenomenální koncert h moll.

Tento koncert jste zaznamenal na vašem albu spolu se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu a dirigentem Tomášem Netopilem. Na albu je také téměř neznámý Dvořákův první violoncellový koncert a další drobnější skladby. Chystáte teď nějaké další album?

Chystáme jedno velmi zajímavé album spolu s houslistou Josefem Špačkem. Objeví se na něm díla Bohuslava Martinů a také skladby židovských autorů, kteří předčasně zahynuli v koncentračních táborech – Ervína Schulhoffa a Gideona Kleina. Jeli- kož oba měli blízko k Janáčkoví, posluchači se mohou těšit také na jednu specialitu, úpravu Janáčkovy smyčcového kvartetu z podnětu Kreutzerovy sonáty pro obsazení houslí a violoncella.

Máte před sebou také koncert se souborem Martinů Strings Prague, kde budete hrát další slavný violoncellový koncert – a to Haydnův C dur. Ten je zajímavé spojení s Prahou. V roce 1961 se totiž stal světovou hudební senzací, když byl objeven v jednom ze šlechtických archívů v Čechách, protože byl téměř 200 let považován za ztracené dílo. Jaký máte k tomu koncertu vztah?

Připadá mi úžasné, že Praha stála a stojí ve středobodu kulturního dění. Okolnosti nálezu Haydnova koncertu C dur znám přímo z úst Oldřicha Pulkerta, muzikologa, který u zrodu této senzace stál. Je to až neuvěřitelné, jak dlouho to dílo leželo bez po-

kterými své dárky opatříte. U všech sbírkových předmětů dbá Světluška na český původ, užitečnost a udržitelnost, což jsou hodnoty, které chce dlouhodobě podporovat. Kupte si, co vám padne do oka, a přidejte se na cestu, na níž Světluška pomáhá zrakově znevýhodněným překonávat překážky a žít život podle svého.

Na trzích Václavské Vánoce můžete stánek Světlušky navštívit od 10. do 16. prosince vždy od 10 do 19 hodin www.svetlуска.net

Přispějte a darujte jim možnost žít doma a v bezpečí. Děkujeme. www.samdoma.cz

všimnutí. Je to nádherný koncert, jeden z nejhranějších na světě. Jsem moc rád, že můžeme tímto koncertem oslavit 60 let od jeho znovuoobjevení a obnovené premiéry, kterou měl pak v roce 1962. (Provedl ji s tehdejšími Symfonickým orchestrem Československého rozhlasu legendární violoncellista Miloš Sádlo, a to pod taktovkou Sira Charlese Mackerrase, další legendy.)

Blíží se Vánoce a konec roku. Kde je strávíte, v Česku nebo v Berlíně? A jaké Vánoce máte vlastně rád? Bude v nich hodně hudby?

Přesně půl napůl (*úsměv*). S hudebníky z Akademie komorní hudby jsme plánovali na zámku v Niměřicích provést mši Jakuba Jana Ryby, ale z důvodu covidu to odsou- váme na příští rok. Společně si zazpíváme alespoň koledy. No a muzicírovat budu také v Berlíně, kde s ženou vychováváme dvě děti a obě již hrají na nástroje. Chceme zavést tradici vánočního muzicírování, když už to vypadá, že budeme hudební rodina.

Martina Fialková (foto: Marek Novotný)

88. koncert na schodech

Adventní a vánoční písně v podání sólistky Národního divadla Sylvie Čmugrové za doprovodu akordeonisty Ladislava Horáka s průvodním slovem Zdeňka Hazdry.

Hlavní schodiště školy, úterý 21. 12. od 18.00.

Vyšší odborná škola uměleckoprůmyslová a Střední uměleckoprůmyslová škola Praha 3, Žižkovu náměstí 1300/1 www.sups.cz

Programy Skautského institutu v prosinci

Je hned několik povolání, která se v současné situaci nedají označit jako snová. V první řadě jistě člověka napadnou zdravotníci, kteří si v přetíženiích nemocnic už zase sahají na dno svých rezervů psychických i fyzických sil. Méně zjevně nezaviděnné postavení mají dramaturgové. Jen ve Skautském institutu jsme za poslední dva roky přichystali už celé desítky později zrušených akcí. Takže uvidíme, jak to s prosincem nakonec dopadne. Ale! Nachystáno je toho – pro stoprocentně bezinfekční účastníky hodně. Na Staromáku nás (snad fyzicky, případně snad aspoň on-line) čeká přednáška o udržitelných mýdlech (6. 12.) nebo o zákulisí blížícího se předsednictví Evropské unie (7. 12.), panelová diskuze o globální odpovědnosti (14. 12.) a pavlačové provedení „rybovky“ (18. 12.).

Na druhém břehu Vltavy, ve Skautském institutu v Rybárně na Kampě, který se zaměřuje hlavně na rukodělné kurzy a workshopy, se můžete v prosinci naučit vázání sešitů (3. 12.), vyrábění vánočních ozdob (6. 12.), základy pletení z vlny (7. 12.), skládání písní (9. 12.) nebo vánočního frézování do skla (13. 12.).

Podrobnosti o jednotlivých událostech, o spoustě dalších, které jsme zde nezmiňli, a o eventuálním přesouvání do on-line varianty najdete na Facebooku: @sinastaromaku, @sivrybarne.

prosinec POŘADY PRO SENIORY

Ztájená historie Prahy – vycházky Vlastivědného kroužku, *sraz vždy ve 12.30*

4. 12. **Skvělá specifika horologie a mariánského sloupu** – sraz na Malém náměstí v podloubí

11. 12. **Osudné děje z přepístejší** – sraz u hodin na rohu Národní třídy a Perštýna

KONTEJNERY NA PRAZE 1

Velkokapacitní kontejnery budou přistaveny od 14.00 do 18.00, ukládání bude koordinovat obsluha.

pátek 3. 12. Hellichova ulice
úterý 7. 12. Jeruzalémská za kostelem sv. Jindřicha

úterý 14. 12. Štěpánská x Řeznická, Dlouhá u č. 46

pátek 17. 12. Besední č. 2 (roh parčíku)
(zdroj OÚ MČ Praha 1)

Unikátní výstava reflektuje vznik naší planety

Pražská galerie Kvalitář si pro své návštěvníky připravila jedinečnou výstavu **Aetas Praehistorica** (latinsky pravěk), která pomocí uměleckých děl reflektuje vznik naší planety Země.

Autorský projekt umělce Jana Dotřela spojuje jeho světy fotografa a kurátora, a utváří originální expozici rozdělenou do tří okruhů: Zrození Země, Vznik života a Počátek lidstva. Navazuje tak na dlouhodobé zaměření umělce, který se snaží o vzájemné propojení umění a vědy.

Na výstavě návštěvníci uvidí kromě autorových fotografií i díla dalších významných umělců jako například skleněnou sochu Venuše Evy Eisler, malba Milana Housera či objekty Qubus Design Studia v čele s Jakubem Berdychem Karpelsem vytvořené z fosilii stromatolitu. Těšit se mohou i na dílo předního českého malíře a ilustrátora Zdeňka Buriana, který se ve své umělecké tvorbě dlouhodobě věnoval rekonstrukci života v pravěku. Většina z těchto umělců vytvořila díla přímo pro výstavu Aetas Praehistorica. Expozici doplní také unikátní naturalie a ku-

Jan Dotřel, *Blastula*

rizoty přírodního světa ze soukromé sbírky Oldřicha Uttendorfského. Neobvyklou výstavu mohou návštěvníci v galerii Kvalitář navštívit od 3. prosince 2021 do 18. února 2022. Připraven je i doprovodný program, v jehož rámci proběhne 20. ledna přednáška významného představitele teoretické fyziky, historie astronomie a vysokoškolského pedagoga Jiřího Podolského. www.kvalitar.cz.

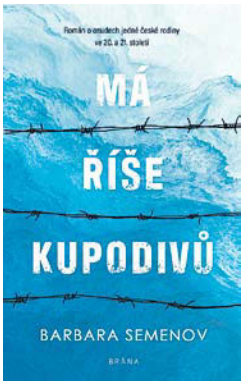
–PR–

TIP NA KNIŽKU

Barbara Semenová – Má říše kupodivu

Některé lidé, když přehlíží svůj život, mohou mít pocit, že se s tím nebo s tou, která byla na samém začátku, nepoznávají. Byl, byla jsem to já, to dítě, to důvěřivé mládě, ten, ta na prahu dospělých dní, kdo na mne dnes hledí do zrcadla? Nebo to byl někdo jiný? A odkud vyrůstám, z jakých kořenů?

Takto se nad příběhem své rodiny zamyslela novinářka, zdravotní sestra, letuška a také úspěšná producentka, především však po všech stránkách krásná žena, Barbara Semenová. Přehlídka povolání, kterými prošla, napovídá, že její život nebyl a není tuctový. Dětství s rodiči – lékaři prožité střídavě v Československu, ale hlavně v daleké Indii a dalších zemích, studia žurnalistiky v Praze a televizní kariéra bystrou a citlivostivou dívkou vedou dál a dál. Každý dobrý umělec maluje to, čím je. Úvodní slovo pronesou akad. soch. Milan Martiník a autor obrazů. Hudební doprovod obstará akordeonista a profesor Pražské konzervatoře Ladislav Horák. Výstava trvá do 9. 1. 2022. **Písecká brána, K Brusce 5, Praha 6**

Máme jen jeden život, ale některým lidem se může zdát, že jich prožili nějak víc. I hrdince samotné se nechce věřit, kolik změn, štěstí, osudových náhod a lidí ji tak dlouho potkávalo, že stihla prožít to vše. Za tím musí něco být, ale co asi? Že bylo následně třeba zaplatit vysokou cenu? Že cesta tou říší není pro slabé povahy? Nevadí. Štěstí přeje připraveným, říká se. A to potvrzuje i autorčin pohled na sebe samu ve své „říši kupodivu“, kterou dokázala ze svého života vytvořit.

Barbara Semenová je výraznou osobností česko-australské krajaňské komunity, řadu let v Melbourne vydávala oceňovaný časopis Čechoaustralán.

Dobroslav Halata – Obrazy

Galerie Písecká brána zve na výstavu „Dobroslav Halata – Obrazy“. Pro jeho tvorbu lze použít slova amerického malíře Jacksona Pollocka „Malovat znamená vydat se za objevením sebe sama. Každý dobrý umělec maluje to, čím je“. Úvodní slovo pronesou akad. soch. Milan Martiník a autor obrazů. Hudební doprovod obstará akordeonista a profesor Pražské konzervatoře Ladislav Horák. Výstava trvá do 9. 1. 2022. **Písecká brána, K Brusce 5, Praha 6**

Výběr z programu Novoměstské radnice

• 12. 12. **Adventní zastavení** / 10.00–19.00 *vstup zdarma*
Novoměstská radnice se stala po letech již tradičním místem setkávání, a i přes ne-náhodné okolnosti pandemie by chtěla i letos zůstat místem, kde je možné se příjemně před Vánoci zastavit. O třetí adventní neděli si tedy v jejím zázemí a přilehlé části parku na Karlově náměstí užijete adventní nabídku zejména kvalitního vína, kávy, svařáku, pochutin, rakouských delikates, street foodu pro zahrátí, ale také drobných dárečků aj.

VÝSTAVY

• Do 9. 12. **Tarot Velika Arkana**
Výstava významného romského výtvarného umělce Zorana Tairoviće (Srbsko) v rámci programu Světového romského festivalu Khamoro.

• do 12. 12. **Pod kůží**
Studenti předposledního ročníku výtvarného oboru Gymnázia Na Pražačce představí skrze rozličná média jako malba, film či objekt svůj pohled pod vrstvy naší každodennosti.

• 15. 12. **Pražská podzimní výstava nožů KNIVES 2021**

Na oblíbené prodejní výstavě nožů budou opět k vidění nejlepší produkce nožářského umění v Evropě a v ČR.

• 14. 12. – 30. 1. 2022 **Bím 75 (Novoměstská radnice podruhé) Ohlédnutí II**

Výstava českého malíře, grafika a ilustrátora Tomáše Bíma k jeho pětasedmdesátému na-

rozeninám. Jeho díla jsou zastoupena v galeriích, muzeích a soukromých sbírkách po celém světě. O vánočních svátcích a na Nový rok zavěno.

KONCERTY

• 3. 12. **Adventní koncert Smyčcového souboru a Komorního orchestru ZUŠ Lounských**

• 4. 12. **Zkoleduj se**

• 7. 12. **Vánoční koncert ZUŠ I. Hurníka** Praha 2, Královské Vinohrady

• 9. 12. **Podzimní stylové večery 2021** na Novoměstské radnici, *závěrečný koncert*

• 19. 12. **Vánoční zpívání se Zuzanou Markovou**

• 20. 12. **Novoměstský festival komorní hudby – NOVOFEST 2021, závěrečný koncert**

• 27. 12. **Dvořák Piano Quartet**

Vyhlídková věž otevřena do 12. 12. út-ne 10.00–18.00, poté na zimu zavřeno.

Novoměstská radnice
Karlov nám. 1/23, Praha 2
www.nrpraha.cz
www.facebook.com/NRpraha
info@nrpraha.cz

–PR– (foto archiv NR, Miroslav Bárta)

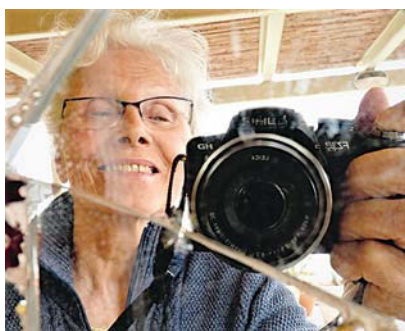
Pod víčky

Karin Mack (*1940, Vídeň) je výjimečná rakouská fotografka, která počátkem sedmdesátých let začala analyzovat svoji životní situaci a svůj vlastní obraz.

Ústředním bodem jejího fotografického hledání se stalo pátrání po unikátní a jedinečné – a přesto mnohostranné – podstatě vlastního já.

S jistou ironií odkazuje na stereotypy měšťáckého života a přenáší je do vlastní imaginativní obraznosti. Stereotypy odkazující k fádním a mechanickým ženským domácím pracím podrobuje kritice a prostřednictvím konstrukce i destrukce fotografie demonstruje konec iluze harmonie ženského předurčení a akt osvobození se od něj.

Výstava *Pod víčky* představuje výběr takto zaměřených černobílých a převážně autopoetických analogových cyklů ze sedmdesátých až osmdesátých let minulého století i aktuální tvorbu z posledního desetiletí, v níž rezonují otázky trhlín mediální reprezentace a objektivizace žen v prostoru vizuální komunikace.

Karin Mack: *Spiegelporträt (2017)*, zdroj: de.wikipedia.org

Výstava v *Leica Gallery Prague* nabízí divákům pohled na tvorbu Karin Mack v širším časovém i tematickém záběru, aby tak představila její uměleckou trajektorii v komplexnějším tvaru a s přihlédnutím k posunům v jejím tvůrčím uvažování.

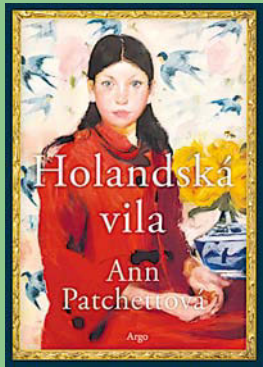
Karin Mack Pod víčky
Leica Gallery Prague
Školská 28, Praha 1
www.lgp.cz
Výstava trvá do 9. 1. 2022.

PLACENÁ INZERCE

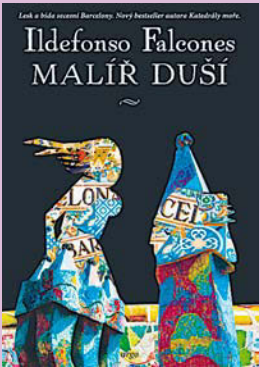
KNIHY ZAKOUPÍTE V INTERNETOVÉM KNIHKUPECTVÍ WWW.KOSMAS.CZ

Ann Patchettová HOLANDSKÁ VILA

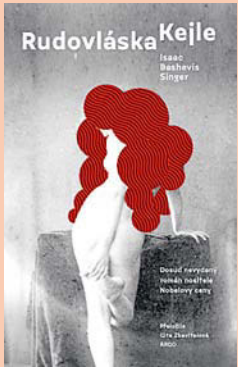
Ann Patchettová, autorka bestselleru *Společensví*, napsala dojemný příběh o nezníitelných poutech mezi sourozenci, o domě jejich dětství a minulosti, které se nelze zbavit.

Ildefonso Falcones MALÍŘ DUŠÍ

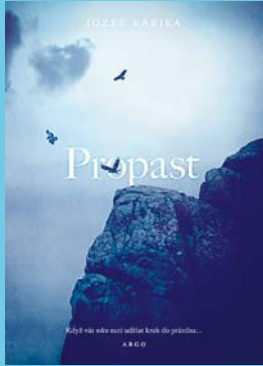
Román je fascinující výpravou do Barcelony 20. století, kdy v katalánské metropoli vládla secese a dala tam vzniknout tolika unikátním stavbám, které obdivujeme dodnes.

Isaac Bashevis Singer RUDOVLÁSKA KEJLE

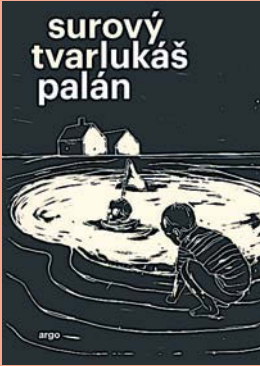
Slavný spisovatel a nositel Nobelovy ceny Isaac Bashevis Singer napsal příběh o lásce, která překonala oceán a v románu nás zavádí jak do židovské Varšavy, tak do Ameriky.

Jozef Karika PROPAST

Zjistíte v dalším mysteriózním románu, zda je stará legenda horských vůdců o nadpřirozené síle shazující lidi do hlubin jenom strašidelná fáma, nebo obsahuje zrnko pravdy.

Lukáš Palán SUROVÝ TVAR

Příběh z vesnice, kde se nikdo s ničím moc nepará a kde atmosféra zvolna houstne. Hrozí, že budoucnost, která se blíží, bude mít oproti dnešku jiný tvar, a dost možná o hodně surovější.

Šárka Ledenová, Hana Prokopová PAŘÍŽ S VŮNÍ ZLOČINU

Fantastické dobrodružství detektiva Lupičky je tak trochu jinak napsaná detektivka pro děti. Čtenáři mají možnost ovlivnit děj a rozhodnou, jak by měl příběh dále pokračovat.

NA PÁR ŘÁDCÍCH

NA HRADĚ...

Vánoční podvečery s Hudbou Hradní stráže a Policie ČR v kapli sv. Kříže. 11. a 19. 12. od 17.00. Vstupenky jsou v prodeji v Informačním středisku na III. nádvoří Pražského hradu.

...I V PODHRADÍ

Vánoční program v ZOO Praha. 24. 12. Štědrý den v ZOO: 9.00–14.00 návštěvníci mohou během dne nosit zvířatům dárky, které jim budou předány (suché pečivo, čerstvé nebo sušené ovoce a zelenina, veškeré druhy ořechů a piškoty, stará prostěradla, povlečení, fotbalové míče – u hlavního vchodu). Pro návštěvníky budou připraveny drobné dárky.

NA VÝSTAVU

Bedřich Feuerstein, architekt. Praha – Paříž – Tokio. Velkoryse koncipovaná výstava prezentuje život a fascinující rozsah tvorby Bedřicha Feuersteina v architektuře, scénografii, divadelním kostýmu a v grafickém, užitém a nábytkovém designu. Opomenuta nezůstává ani jeho volná výtvarná tvorba. NTM. Trvá do 15. 5. 2022.

GALERIE HMP

Markéta Magidová: To není vila, to je máma. Výstava je reakcí na sousoší Olgy a Miroslava Hudečkových, kteří v 80. letech minulého století navrhli do architektonické koncepce stanice pražského metra Vltavská fontánu nazvanou Faun a Vltava. Galerie Vltavská, kaskády u vestibulu metra Vltavská. Trvá do 4. 3. 2022.

NÁRODNÍ GALERIE

Cena Empatie, kterou NGP pořádá ve spolupráci s Komerční bankou, představí díla vítězek Romany Drdové a Lenky Záhorkové. Jejich umělecké záměry přesahují hranice výtvarného umění a vytvářejí příležitosti pro vzájemnost a soužití ve společnosti i v životním prostředí. Vstup volný. Malá dvorana Veletržního paláce. Trvá do 13. 2. 2022. **► Buddha zblízka** je prvním projektem NGP ve spolupráci s Museum Rietberg Zürich. Výstava zprostředkovává jednu z nejvýznamnějších myšlenkových tradic rozšířenou napříč asijskými kulturami. Valdštejská jízdárna. Trvá do 24. 4. 2022.

NA KONCERT

Vánoce s Choreou. Ve vánočním repertoáru, jak jej prezentuje Chorea Bohemica, koluje nepřetržitá sounáležitost umělé a lidové hudby, vane z něj kouzlo barokních kancionálů, kantorských pastorel i pastýřského vytrubování. Chorea Bohemica tak tlumočí soudobými výrazovými prostředky nepomíjivý půvab Vároc současnému divákovi. 17. 12. od 15.00. Městská knihovna, Mariánské nám. 1.

ZA ROHEM

Výstava **Štědré Vánoce aneb pod vánočním stromkem našich prababiček a pradědečků** představí hračky, které dělaly radost dětem převážně z měšťanských rodin v době první republiky. Součástí výstavy bude i dílnička, kde si děti mohou namalovat vlastní vánoční pohlednici. **► Výstava V ten vánoční čas – Jan Kudláček/kresby a ilustrace pro děti** nabídně sněhobílé vánoční krajiny i putování pohádkovým světem. Obě výstavy jsou k vidění do 9. 1. 2022. Chvalský zámek.

NA VÝLET

Adventní víkendové prohlídky na zámku Kačina. Přijďte nasát vánoční atmosféru, kterou doplní výstavy: Zimní příběh a Výstava betlémů. Prohlídky probíhají od 10 do 16.00. Zámek Kačina. 4., 5., 11., 12., 18. a 19. 12. Více na www.nzm.cz/kacina.

► Vánoční trhy v Kutné Hoře. Trhy probíhají v rámci Kutnohorského rodinného adventu. Těšit se můžete na tradiční pochutiny, regionální produkty, rukodělné a řemeslné výrobky a spoustu dalšího. Chybět nebude ani doprovodný program. Palackého náměstí, 4., 10., 11., 17. a 18. 12., 10.00 až 20.00. **► Vánoce v hornickém domku.** Vánoční atmosféra v typickém hornickém obydlí. Vůně pečiva, lidové popěvky, tradiční výzdoba i um tvůrců lidových řemesel. 11.–12. 12., 10.00–17.00. Hornický skanzen Březové Hory – hornický domek, Příbram. **► Štědrovečerní šichta v Prokopské štolě.** Ukázka pracovního Štědrého dne v Prokopské štolě na dole Anna s jízdou důlním vláčkem a nadílkou v podzemí, tak, jak ji prožívali horníci před sto a více lety. 11.–12. 12., 10.00 až 17.00. Hornický skanzen Březové Hory – důl Anna. Vhodné pro děti a školy.

NEBE NAD HLAVOU

Slunce: 21. 12. do Kozoroha, zimní slunovrat, začátek astronomické zimy. **► Ráno nad JV (5°) Mars (+1,5 mag).** Večer nad JZ Jupiter (26°, -2,2 mag), Saturn (14°, +0,7 mag), Venuše (11°) 4. 12. v maximální jasnosti (-4,7 mag), její viditelnost rychle končí, koncem měsíce nízkou Merkur (-0,7 mag). **► Měsíc:** nov 4. 12. (8:42) a v přízemí (356 795 km), úplňk 19. 12. (5:35). Poblíž Saturnu 8. 12., Jupiteru 9. 12., Marsu 31. 12., u hvězdy Pollux (Blíženec) 21. 12., Spica (Panna) 28. 12., Antares (Štír) 31. 12. Pozorovatelná konjunkce s Aldebaranem (Býk) 17. 12. (19°), s Regulem (Lev) 24. 12. (7°). **► Meteorický roj Geminid** s maximem 14. 12. ráno má výborné podmínky. **► Nové** objevená, nadějná kometa C/2021A1 Leonard se v polovině měsíce přesune na jižní oblohu.

OS, wi